

**UCHWAŁA Nr IX/48/2015
RADY GMINY ROGÓŻNO
z dnia 30 października 2015**

w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Rogóżno na lata 2015 - 2018

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U z 2015 r., poz. 1515) oraz art. 176, pkt. 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 332, poz 1199) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjąć Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015 – 2018, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Traci moc uchwała nr XII/73/2012 Rady Gminy Rogóżno z dnia 30 kwietnia 2012 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2012 – 2014.

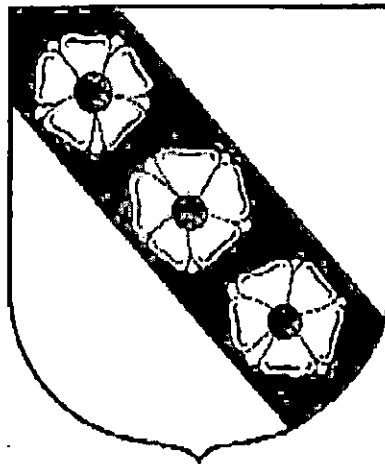
§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca
Rady Gminy

Janina Hoffmann

Program Wspierania Rodziny w Gminie Rogóżno

na lata 2015-2018

I. Wprowadzenie

Rodzina to podstawowa komórka społeczeństwa i naturalne środowisko wychowawcze dziecka, która wpływa na jego osobowość, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowując jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniach dziecka oraz źródłem zaspokajania jego potrzeb w sferze psychicznej i materialno-bytowej. Rodzina funkcjonalna konsekwentnie i z powodzeniem spełniająca swoje zadania, stanowi dla swych członków, w szczególności dzieci źródło poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa. Znaczenie rodziny dla społeczeństwa pozostaje w najwyższej pozycji, to w niej wychowują się kolejne pokolenia, które w okresie dorosłości kształtują społeczeństwo. Dlatego, jeżeli w funkcjonowaniu rodziny pojawią się dysfunkcje, to instytucje i służby społeczne zobligowane są do wspierania rodziny, podejmowania na jej rzecz określonych działań. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnego podejścia. Mianem rodziny dysfunkcyjnej określa się rodzinę, w której występują istotne nieprawidłowości w zaspokajaniu podstawowych potrzeb biologicznych i psychospołecznych dziecka. Problemy w takich rodzinach mają najczęściej charakter wielopokoleniowego procesu, tworzą przez to błędne koło, które ciężko jest rodzinie przerwać wyłącznie własnymi siłami. Alkoholizm, przemoc w rodzinie, niewydolność wychowawcza to główne problemy dezorganizujące życie rodzin. Problemom tym towarzyszy często bezrobocie i ubóstwo. Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników służby zdrowia, policji, kuratorów i przedstawicieli innych instytucji, które działają na rzecz rodzin w oparciu o sprecyzowany plan działania.

Podstawowym założeniem Programu Wspierania Rodziny w Gminie Rogóżno na lata 2015-2018 jest zapewnienie zintegrowanego i kompleksowego systemu wsparcia rodziny oraz tworzenie systemu przeciwdziałania dysfunkcjom w rodzinach na terenie Gminy Rogóżno. Praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, kompetentną i obiektywną oraz podejmowana możliwie jak najwcześniej. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji, należy ją wspierać i pomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Stąd też założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej już na etapie kiedy pojawiają się pierwsze problemy. Realizowane w ramach Programu zadania będą się koncentrować na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią pełni władzy rodzicielskiej. Nie mniej ważnym założeniem programu są szeroko rozumiane działania profilaktyczne skierowane do rodzin z dziećmi, które mają na celu zwiększenie

świadomości społeczności lokalnej dotyczące wartości rodziny oraz kształtowanie prawidłowych postaw rodzicielskich. Priorytetem profilaktycznego wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Założenia przyjęte do realizacji w ramach Programu są spójne z następującymi dokumentami:

- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rogóżno lata 2015-2021.
- Programem przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2014 -2019
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Podstawą prawną do tworzenia Programu jest ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

II. Diagnoza

Punktem wyjścia do określenia zadań Programu Wspierania Rodziny w Gminie Rogóżno jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rogóżnie oraz analiza społeczna gminy zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rogóżno na lata 2015– 2021. Dla potrzeb programu opracowano Kartę Diagnostyczną zawierającą informacje dotyczące liczby mieszkańców, liczby młodzieży i dzieci, w tym umieszczonych w pieczy zastępczej, liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej, dodatku mieszkaniowego, świadczeń rodzinnych oraz Funduszu Alimentacyjnego oraz innych form wsparcia socjalnego.

Kart Diagnostyczna Programu Wspierania Rodziny dot. mieszkańców Gminy Rogóżno (stan na dzień 31.12.2014 r.)

Tabela nr 1.

Wyszczególnienie	Rok 2014
Liczba mieszkańców	4.226
Liczba osób bezrobotnych (w tym kobiety)	366 (205)
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej (liczba osób w rodzinach)	224 (747)
Liczba dzieci objętych dożywianiem w placówkach oświatowych	197

Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	270
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego (liczba dzieci uprawnionych do alimentów)	24 (31)
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	61
Liczba dzieci korzystających ze stypendium socjalnego	200
Liczba dzieci w wieku 0-6	358
Liczba dzieci w wieku 7-13	382
Liczba młodzieży w wieku 14-17	212
Liczba dzieci/młodzieży z terenu gminy umieszczonych w pieczy zastępczej	10
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny	15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS i Urzędu Gminy Rogóżno

Na podstawie danych statystycznych otrzymanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Grudziądzu, należy stwierdzić, iż nadal dużym problemem społecznym jest bezrobocie. Ilość osób pozostających bez pracy ma zasadniczy wpływ na ilość rodzin korzystających z różnych form wsparcia socjalnego realizowanego przez gminę. Jak wynika z zamieszczonych poniżej danych statystycznych najczęstszym powodem korzystania ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rogóżnie jest bezrobocie i ubóstwo. Pogłębiające się ubożenie społeczeństwa nie pozostaje bez wpływu na funkcjonowanie rodzin. Wiąże się to często z nieprawidłowym wypełnianiem funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców (m.in. niewłaściwe odżywianie dzieci, brak przyborów szkolnych, zaniedbania higieniczne itp.). Niski status materialny jest często nieodłącznym elementem licznych dysfunkcji: alkoholizmu, przestępczości, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Grupa rodzin niepełnych korzystających ze świadczeń alimentacyjnych jest szczególnie narażona na powstawanie dysfunkcji. Rodzic samotnie wychowujący dzieci jest obciążony obowiązkiem utrzymania rodziny, wychowania dzieci, najczęściej zauważalna jest bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych (problemy z nauką, wagary, nieobecności).

W Gminie Rogóżno zamieszkuje 1.044 dzieci i młodzieży (poniżej 18 r.ż.), 1 dziecko umieszczone jest w placówce opiekuńczo-wychowawczej, 8 dzieci przebywa w rodzinach zastępczych. Głównym wsparciem materialnym skierowanym dla dzieci jest realizacja programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w formie dożywiania dzieci w placówkach oświatowych. W ramach programu w 2014 r. bezpłatny posiłek otrzymało w szkołach (oddziałach przedszkolnych) i przedszkolu 197 dzieci. Dodatkowym wsparciem materialnym dla rodzin

z dziećmi jest stypendium socjalne wypłacone dla 200 uczniów. Ze świadczeń pomocy społecznej w 2014 r. skorzystały 242 rodziny. Główne powody przyznania pomocy społecznej to ubóstwo i bezrobocie, na trzeciej pozycji znajduje się długotrwała choroba. Kolejny powód przyznawania pomocy społecznej to bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Potrzeba ochrony macierzyństwa i niepełnosprawność to również ważne powody przyznania wsparcia. Analizując główne powody przyznawania pomocy w roku 2014 można zauważyć, że problemy opiekuńczo-wychowawcze z dziećmi dotyczą dość znaczną liczbę rodzin z terenu Gminy Rogóźno. Problem alkoholizmu, trudności po opuszczeniu zakładu karnego i przemocy w rodzinie sporadycznie występują jako główne powody przyznania pomocy, nie mniej jednak nie należy ich bagatelizować.

Tabela 2. Główne powody przyznawania pomocy w roku 2014

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	184	595
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	43	229
Bezrobocie	190	643
Niepełnosprawność	42	126
Długotrwała choroba	63	215
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego ogółem	58	227
W tym: rodziny niepełne	35	110
rodziny wielodzietne	10	66
Przemoc w rodzinie	1	3
Potrzeba ochrony handlu ludźmi	0	0
Alkoholizm	13	17
Narkomania	0	0
Trudności po opuszczeniu zakładu karnego	4	4
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0

Zdarzenie losowe	0	0
Sytuacja kryzysowa	0	0
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS

Reasumując można uznać, że niepełnosprawność i długotrwała choroba, bezrobocie, a w konsekwencji ubóstwo, to przyczyny trudnej sytuacji dotykające znaczną grupę klientów pomocy społecznej, które jednocześnie generuje wiele innych niebezpiecznych dysfunkcji społecznych. Rodziny, gdzie przyczyną kryzysu jest problem uzależnienia od alkoholu objęte są wzmożonym nadzorem i wsparciem ze strony służb społecznych, ponieważ właśnie w tych rodzinach najczęściej dochodzi do sytuacji zagrażających zdrowi lub życiu nieletnich, dysfunkcje te dynamicznie się pogłębiają.

Ważnym instrumentem polityki edukacyjnej i integracyjnej oraz wyrównywania szans rozwojowych jest edukacja przedszkolna. Dla dzieci, których rozwój przebiega nieharmonijnie lub z opóźnieniem, wychowanie przedszkolne jest szansą na wczesne wspieranie rozwoju w sferze poznawczej, funkcjonalnej i społecznej. Wychowaniem przedszkolnym, zarówno w oddziałach przedszkolnych 2 szkół podstawowych oraz w Przedszkolu Publicznym w Rogóźnie objętych jest 73 dzieci. Funkcjonowanie przedszkola i oddziałów przedszkolnych ma wspomóc rodziców w podjęciu zatrudnienia lub w powrocie na rynek pracy, poprzez zapewnienie fachowej opieki nad małymi dziećmi. Edukacja szkolna w gminie realizowana jest w 3 szkołach podstawowych i w gimnazjum. Liczbę dzieci uczęszczających do poszczególnych placówek oświatowych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Liczba dzieci uczęszczających do poszczególnych placówek oświatowych Gminy Rogóžno

Placówki oświatowe	liczba dzieci w roku szkolnym 2014/2015
Gimnazjum	111
Szkoły podstawowe	247
Przedszkole i oddziały przedszkolne	73
łącznie:	431

III. Organizacja wsparcia rodziny i posiadane zasoby

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacja pieczy zastępczej w zakresie ustalonym ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Obowiązek, o którym mowa, jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi. Ustawa wprowadziła zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz dała szereg działań umożliwiających kompleksowe wsparcie rodziny, które zostały przedstawione poniżej:

- **Wsparcie interdyscyplinarne**

W pracy z rodziną, zwłaszcza jeżeli rodzina dotknięta jest problemem przemocy, ważna jest koordynacja działań różnych instytucji i służb wspierania rodziny. Zatem w Gminie Rogóźno w celu realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie został powołany Zespół Interdyscyplinarny. W skład którego wchodzi: przedstawiciele policji, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych i ośrodka pomocy. W posiedzeniach Zespołu mogą również uczestniczyć: kurator społeczny i prokuratorzy. Praca Zespołu skutkuje trafniejszą diagnozą problemów, ustaleniem spójnego planu pomocy oraz uruchamiania mechanizmów współpracy z właściwymi instytucjami i służbami.

Prowadzenie i rozwój różnorodnych form wsparcia dziennego

Rodziny wychowujące dzieci w wieku szkolnym, a zwłaszcza rodziny, które mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, potrzebują pomocy w zakresie organizowania dzieciom czasu wolnego, pokonywania trudności szkolnych, zaburzeń zachowania itp.. W związku z tym konieczny jest rozwój różnorodnych środowiskowych form dziennej opieki nad dziećmi i młodzieżą w wieku szkolnym. Od września 2015 roku przy Szkole Podstawowej w Rogóźnie funkcjonuje świetlica szkolna. Uczęszczają do niej uczniowie z klas I – IV z rodzin dysfunkcyjnych oraz dzieci z rodzin prawidłowo funkcjonujących. Celem funkcjonowania świetlicy jest nie tylko opieka nad dziećmi, czy organizacja czasu wolnego, ale także utrwalanie zasad kulturalnego zachowania i współżycia z innymi, budzenie motywacji do nauki, odreagowanie napięć

emocjonalnych oraz stwarzanie pozytywnych doświadczeń dla wychowanków. Zarówno nauczyciele prowadzący zajęcia w świetlicy, jak i wszyscy nauczyciele i pedagodzy jednostek oświatowych działających na terenie Gminy Rogóżno ściśle współpracują z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej zgłaszając wszelkie niepokojące zmiany w zachowaniu i wyglądzie u wychowanków.

Ważną rolę w zakresie organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży pełni Świetlica Wiejska w Rogóżnie Zamku oraz Gminny Ośrodek Kultury w Rogóżnie, oferując one szeroki wachlarz możliwości spędzania wolnego czasu. Dzieci i młodzież mogą brać udział w licznych zajęciach pozalekcyjnych, takich jak: sportowe, taneczne, muzyczne, plastyczne itp. Możliwość udziału w wachlarzu zajęć proponowanych przez w/w placówki jest znakomitą formą spędzania wolnego czasu przez dzieci zwłaszcza dla dzieci z rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.

Placówki wsparcia dziennego mogą być prowadzone również w formie:

- specjalistycznej (socjoterapeutyczne, dla dzieci niepełnosprawnych, z zaburzeniami zachowania, socjalizacyjne dla młodzieży),
- pracy podwórkowej realizowanej przez tzw. wychowawców podwórkowych (działania animacyjne i socjoterapeutyczne).

Pomoc w formie rodzin wspierających

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia rodziny i dziecka. Zadania rodziny wspierającej to m. in. pomoc w opiece nad dziećmi, prowadzeniu gospodarstwa domowego, wspólne spędzanie czasu wolnego. Pomoc ta musi wynikać z przyjętego i zaakceptowanego planu pomocy rodzinie, a realizowana na podstawie zawartej umowy. Rodzina wspierająca może otrzymać zwrot kosztów świadczonej pomocy, co zostanie określone w treści umowy. W celu podniesienia skuteczności oddziaływania rodzin wspierających, należy zadbać o ich przygotowanie poprzez poradnictwo oraz szkolenie.

Poradnictwo specjalistyczne

Praca z rodziną może być prowadzona w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (pedagogicznego, prawnego, zawodowego, itp.), terapii systemowej rodzin, treningu umiejętności, wychowawczych dla rodziców, psychoedukacji, mediacji. Narzędziem wzmocnienia rodziny może być również doradztwo w zakresie prowadzenia gospodarstwa

domowego, dbałości o higienę osobistą i otoczenia. Tam, gdzie jest to potrzebne i możliwe, praca powinna opierać się na kontakcie z rodziną. Poradnictwo powinno dotyczyć sposobów zaspokajania potrzeb dziecka i rozwiązywania problemów wewnątrzrodzinnych. Terapia rodzin powinna być prowadzona z wykorzystaniem najnowszych metod i technik terapeutycznych. Niezwykle ważnym elementem jest również dostęp rodziny do pomocy prawnej, szczególnie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Mieszkańcy Gminy Rogóżno mogą korzystać ze specjalistycznego wsparcia Specjalistycznej Poradni Rodzinnej „Nadzieja”, w formie pomocy psychologicznej dla ofiar i sprawców przemocy, poradnictwa rodzinnego i małżeńskiego, konsultacji psychologicznych, mediacji pojednawczych, terapii dzieci i młodzieży oraz terapii uzależnień. Możliwe jest także korzystanie przez mieszkańców gminy ze specjalistycznej pomocy jaką oferuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu (pedagog, pracownik socjalny, psycholog i radca prawny). W placówkach oświatowych działających na terenie naszej gminy zatrudniony jest pedagog szkolny, który oferuje swoją pomoc zarówno dzieciom, jak i ich rodzinom. Osobom uzależnionym oraz członkom rodziny zapewniona jest pomoc dyżurującego w Urzędzie Gminy specjalisty psychoterapii uzależnień. Ponadto raz w tygodniu dostępne są bezpłatne porady radcy prawnego, który pełni dyżury w Urzędzie Gminy w Rogóźnie.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne

W ramach działań profilaktycznych i wspierających uwzględnia się również usługi dla rodzin wychowujących dzieci, szczególnie dzieci niepełnosprawne. Usługi polegają na pomocy rodzicom w zapewnieniu należytej opieki w czasie, gdy nie mogą jej sprawować osobiście lub gdy ich kompetencje rodzicielskie są niedostateczne.

Organizowanie grup wsparcia i grup samopomocowych

Kolejnym narzędziem wzmocnienia rodzin dysfunkcyjnych jest tworzenie grup wsparcia i grup samopomocowych. Ich celem będzie wymiana doświadczeń, zapobieganie izolacji, a także wzmocnienie systemu wsparcia.

Praca socjalna z rodziną

Praca socjalna to działalność zawodowa pracownika socjalnego mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Pracownicy socjalni jako zawodowi opiekunowie pracują z rodzinami, aby rozwinąć ich zdolności, zwiększyć ich możliwość działania, udostępnić pomoc społeczną. Celem ich działania jest wydobywanie i pomnażanie siły rodziny, jej usprawnianie i organizacja wspólnego działania dla jej dobra. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rogóźnie zadania te wykonuje trzech pracowników socjalnych, ich rola jest szczególnie istotna w systemie wspierania rodziny, gdyż to najczęściej oni pierwsi sygnalizują rodzące się problemy opiekuńczo-wychowawcze.

Wsparcie asystenta rodziny

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej prawidłowe wychowanie dzieci. Do zadań asystenta należą m.in.: opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi, wspieranie aktywności społecznej rodzin, motywowanie ich członków do podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej, motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych, udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych. Podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin. Asystent rodziny jest zatrudniony w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rogóźnie od czerwca 2014 r., z jego wsparcia korzysta około 15 rodzin. Okres pracy z rodziną zależy od indywidualnych potrzeb rodziny i trwa od 3 do 24 miesięcy.

Pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin

Wsparcie i pomoc w ramach tego działania jest kierowane do osób i rodzin, które z różnych przyczyn nie mogą funkcjonować prawidłowo w oparciu o posiadane środki i zasoby. Wsparcie jest wielopłaszczyznowe i obejmuje zarówno poprawę ich warunków bytowych, jak i wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, usuwanie barier w dostępie do leczenia, rehabilitacji, wypoczynku itp. Priorytetem pomocy jest zapewnienie dzieciom i młodzieży ze środowisk zagrożonych i dysfunkcyjnych ciepłych posiłków, rocznie z posiłku korzysta około 200 uczniów, Dzieci i młodzież w ciągu roku zjadają ponad 26 000 ciepłych posiłków. Niezwykle ważna jest również pomoc finansowa na wyposażenie dzieci w podręczniki i artykuły szkolne.

Partycypacja w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Założenia programu w ramach swoich kompetencji winny realizować samorządowe jednostki organizacyjne, a wspierać przy jego realizacji - właściwe organizacje pozarządowe i inne podmioty powołane dla celów pomocy rodzinie.

IV Zasoby

W budowę lokalnego systemu opieki nad dziećmi i rodzinami z terenu Gminy Rogóżno wymagających wielokierunkowej pomocy do jej realizacji przewiduje się zaangażowanie następujących podmiotów:

podmioty publiczne:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogóżnie;
- Urząd Gminy w Rogóżnie;
- placówki oświatowe;
- świetlice wiejskie
- Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Gminny Ośrodek Zdrowia w Rogóżnie;
- Gminny Ośrodek Kultury w Rogóżnie;

podmioty niepubliczne:

- organizacje pozarządowe działające w zakresie pomocy społecznej i edukacji;
- kluby i organizacje sportowe;

szużby samorządowe, instytucje o zasięgu powiatowym i inne:

- Komenda Miejska Policji w Grudziądzu;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu;
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Grudziądzu;
- Sąd Rejonowy w Grudziądzu.

V Adresaci

Adresatami Programu są rodziny z dziećmi, a w szczególności jednak rodziny posiadające problemy i trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej. Odbiorcami programu są również rodziny, z których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Uzależnienie, ubóstwo, niewydolność opiekuńczo – wychowawcza to dysfunkcje, które przyczyniają się do powstawania znacznych strat

rozwojowych dzieci egzystujących w tych rodzinach. Bowiern niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej.

VI Cele programu

Cel główny:

Zapewnienie zintegrowanego i kompleksowego systemu wsparcia rodziny oraz tworzenie systemu przeciwdziałania dysfunkcjom w rodzinach na terenie Gminy Rogóžno

Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest też największym zyskiem dla społeczności lokalnej w każdej sferze życia. Niemniej ważna jest profilaktyka, czyli zapobieganie przyczynom kierowania dzieci do zastępczych form opieki. Dotychczasowe doświadczenia wskazują na potrzebę objęcia opieką rodzin naturalnych na etapie powstawania problemów. Pomoc dla rodzin przychodzi często za późno, kiedy jest już głęboki kryzys w rodzinie i mimo wysiłków służb społecznych, zachodzi konieczność umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. W tym obszarze należy skupić się na profesjonalnej systematycznej pracy z rodziną, w której zaczynają się dysfunkcje.

Cele szczegółowe:

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.
2. Zapobieganie i rozwiązywanie sytuacji kryzysowych w rodzinach oraz poprawa jakości opieki sprawowanej przez rodziców nad dziećmi.
3. Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.
4. Podniesienie świadomości społecznej o roli i wartości rodziny.

Do realizacji założonych celów będą prowadziły działania, których wybór zostanie poprzedzony szczegółową analizą sytuacji danej rodziny. Podstawowym narzędziem diagnozy jest wywiad środowiskowy, przeprowadzany przez pracownika socjalnego. Pełna i efektywna realizacja

celów założonych w programie będzie możliwa dzięki kompleksowemu spojrzeniu na rodzinę przeżywającą trudności oraz podjęciu systemowych rozwiązań przy współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Priorytetem działań jest uznanie podmiotowości dziecka oraz jego prawa do wychowywania w rodzinie oraz jak najszybszy powrót do rodziny.

Cel szczegółowy nr 1

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny

Działania

1. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom.
2. Objęcie dożywianiem wszystkich dzieci tego wymagających.
3. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, poprzez kontakt i współpracę z podmiotami świadczącymi usługi medyczne.
4. Zapewnienie pomocy osobom doznającym przemocy.

Cel szczegółowy nr 2

Zapobieganie i rozwiązywanie sytuacji kryzysowych w rodzinach oraz poprawa jakości opieki sprawowanej przez rodziców nad dziećmi

Działania

1. Zapewnienie opieki ze strony asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
2. Zapewnienie dostępu do konsultacji, poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach udzielania pomocy dla rodzin.
3. Organizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży.
4. Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii przez rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych i monitorowanie terapii rodziców.
5. Podnoszenie kompetencji rodzin tego wymagających w zakresie pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez: organizowanie szkoleń, warsztatów, konsultacji, poradnictwa oraz udostępnianie literatury fachowej.
6. Organizacja szkoleń dla osób działających na rzecz dziecka i rodziny przygotowujących do kompleksowego i interdyscyplinarnego ich wspierania w środowisku lokalnym.

Cel szczegółowy nr 3

Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych

Działania

1. Motywacja i wsparcie rodziców w utrzymywaniu osobistych kontaktów z dziećmi umieszczonymi w pieczy.
2. Udzielenie pomocy rodzicom w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej.
3. Wsparcie finansowe rodzin dostosowane do bieżących potrzeb, w tym na dojazd do dzieci umieszczonych w pieczy.
4. Zapewnienie rodzinom biologicznym wsparcia w formie indywidualnej pracy z asystentem rodziny.

Cel szczegółowy nr 4

Podniesienie świadomości społecznej o roli i wartości rodziny

Działania

1. Realizacja kampanii społecznych promujących wartości rodziny.
1. Organizowanie pogadanek i wykładów dla rodziców dot. prawidłowych relacji rodzinnych tzw. wywiadówki profilaktyczne.
2. Podniesienie kwalifikacji kadry dydaktycznej, pomocy społecznej i innych instytucji działających na rzecz rodziny w zakresie wsparcia rodziny.

Cel szczegółowy 1:**Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny**

Działania	Wskaźnik realizacji działań	Realizatorzy
1. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom.	- liczba i formy udzielonej pomocy, - liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych pomocą.	- GOPS
2. Objęcie dożywianiem wszystkich dzieci tego wymagających.	- liczba dzieci korzystających z posiłków,	- GOPS - placówki oświatowe
3. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych poprzez kontakt i współpracę z podmiotami świadczącymi usługi medyczne.	- liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitorowaniem.	- GOPS - podmioty świadczące usługi medyczne
4. Zapewnienie pomocy osobom doznającym przemocy.	- liczba osób (dorośli i dzieci) objętych wsparciem.	- GOPS - Zespół Interdyscyplinarny - Komenda Policji w Grudziądzu - placówki oświatowe - Sąd Rejonowy w Grudziądzu

Cel szczegółowy 2:**Zapobieganie i rozwiązywanie sytuacji kryzysowych w rodzinach oraz poprawa jakości opieki sprawowanej przez rodziców nad dziećmi**

Działania	Wskaźnik realizacji działań	Realizatorzy
1. Zapewnienie opieki asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.	- liczba i formy udzielonej pomocy, - liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych pomocą.	- GOPS
2. Zapewnienie dostępu do konsultacji, poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach udzielania pomocy dla rodzin.	- liczba osób korzystających z porad	- GOPS - Zespół Interdyscyplinarny - Komenda Policji w Grudziądzu - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu - Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna;
3. Organizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży.	- liczba uczestników wypoczynku, - liczba zorganizowanych form wypoczynku.	- GOPS - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Urząd Gminy - organizacje pozarządowe
4. Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii przez rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych i monitorowanie terapii rodziców.	- liczba rodzin objętych monitorowaniem.	- GOPS - Zespół Interdyscyplinarny - placówki oświatowe - Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna;
5. Podnoszenie kompetencji rodzin tego wymagających w zakresie pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez organizowanie szkoleń, warsztatów, konsultacji, poradnictwa oraz udostępnianie literatury fachowej.	- liczba rodzin objętych działaniami	- GOPS - Zespół Interdyscyplinarny - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu
6. Organizacja szkoleń dla osób działających na rzecz dziecka i rodziny przygotowujących do kompleksowego i interdyscyplinarnego ich wspierania w środowisku lokalnym.	- liczba szkoleń i warsztatów - liczba uczestników	- GOPS - Zespół Interdyscyplinarny - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Cel szczegółowy 3:**Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych**

Działania	Wskaźnik realizacji działań	Realizatorzy
1. Motywacja i wsparcie rodziców w utrzymywaniu osobistych kontaktów z dziećmi umieszczonymi w pieczy.	- liczba rodzin objętych wsparciem.	- GOPS - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu
2. Udzielenie pomocy rodzicom w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej.	- liczba rodzin zaktywizowanych zawodowo.	- GOPS
3. Wsparcie finansowe rodzin dostosowane do bieżących potrzeb, w tym na dojazd do dzieci umieszczonych w pieczy.	- liczba rodzin objętych pomocą.	- GOPS
4. Zapewnienie rodzinom biologicznym wsparcia w formie indywidualnej pracy z asystentem rodziny.	- liczba rodzin objętych wsparciem.	- GOPS

Cel szczegółowy 4:**Podniesienie świadomości społecznej o roli i wartości rodziny**

Działania	Wskaźnik realizacji działań	Realizatorzy
1. Realizacja kampanii społecznych promujących wartości rodziny.	- liczba przeprowadzonych społecznych akcji prorodzinnych.	- GOPS - placówki oświatowe, - Urząd Gminy, - Gminny Ośrodek Kultury - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - organizacje pozarządowe - kluby i organizacje sportowe,
2. Organizowanie pogadanek i wykładów dla rodziców dot. prawidłowych relacji rodzinnych tzw. wywiadówki profilaktyczne.	- liczba zorganizowanych pogadanek i wykładów.	- GOPS - Gminny Ośrodek Kultury - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - organizacje pozarządowe - placówki oświatowe
3. Podniesienie kwalifikacji kadry dydaktycznej, pomocy społecznej i innych instytucji działających na rzecz rodziny w zakresie wsparcia rodziny.	- liczba osób objętych szkoleniami.	- GOPS - placówki oświatowe, - Urząd Gminy, - Gminny Ośrodek Kultury - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Zespół Interdyscyplinarny

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY
Janna Hoffmann